

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 13 grudnia 2017 r.

Poz. 7084

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.26.2017 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie zmiany nazwy placu

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy Placu "Wilhelma Szewczyka" położonego na terenie Miasta Katowice, obejmującego działki:

- nr 24/1, 24/2 i 56/2 karta mapy 27 obręb Śródmieście-Załęże będące własnością Miasta Katowice,
- nr 14, 22, 23, 56/4, 62/2, 66/1, 66/2, 67/2, 67/3, 68/3, 68/4 i 69/5 karta mapy 27 obręb Śródmieście-Załęże będące własnością Skarbu Państwa we współużytkowaniu wieczystym spółek: Polskie Koleje Państwowe S.A. z siedzibą w Warszawie oraz PROJEKT KATOWICE Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,

na "**Marii i Lecha Kaczyńskich**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.214.2017 z dnia 19 września 2017 roku zwrócił się do Prezydenta Miasta Katowice z prośbą o udzielenie informacji dotyczącej Placu Wilhelma Szewczyka położonego na terenie Miasta Katowice, tj.: czy plac ten jest drogą publiczną czy drogą wewnętrzną w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 1440 z późn. zm.); komu przysługuje prawo własności nieruchomości, na których położony jest ww. plac oraz kto i kiedy nadał mu nazwę Wilhelma Szewczyka. W przypadku, gdy była to Rada Miasta Katowice (Rada Narodowa), poproszono o wskazanie oraz przesłanie do Wojewody uchwały w sprawie nadania nazwy ww. placowi wraz z uzasadnieniem. W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, otrzymano pismo Pierwszego Wiceprezydenta Miasta Katowice z dnia 2 października 2017 roku znak: BD-IV.6625.3.2012.ŁB, w którym wskazano, m. in. iż Plac Wilhelma Szewczyka położony na terenie Miasta Katowice stanowi drogę publiczną gminną w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych w zakresie objętym działkami geodezyjnymi nr 24/1 i 24/2 karta mapy 27 obręb Śródmieście-Załęże. Cały plac obejmuje następujące działki: nr 24/1, 24/2 i 56/2 karta mapy 27 obręb Śródmieście - Załęże będące własnością Miasta Katowice, nr 14, 22, 23, 56/4, 62/2, 66/1, 66/2, 67/2, 67/3, 68/3, 68/4 i 69/5 karta mapy 27 obręb Śródmieście - Załęże będące własnością Skarbu Państwa we współużytkowaniu wieczystym spółek: Polskie Koleje Państwowe S.A. z siedzibą w Warszawie oraz PROJEKT KATOWICE Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Jednocześnie wskazano, że nazwa Plac Wilhelma Szewczyka dla jego obecnego obszaru została nadana uchwałą Nr XXII/439/16 Rady Miasta Katowice z dnia 2 marca 2016 roku zmieniającą uchwałę w sprawie zmiany nazw ulic w Katowicach (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r., poz. 1619).

Placowi Wilhelma Szewczyka w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 49842.

Należy wskazać, iż Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 21 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.214.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy placu Wilhelma Szewczyka w Katowicach z art. 1 ww. ustawy. W dniu 13 grudnia 2017 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia nr BUW-940-237(81)/17 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa placu Wilhelma Szewczyka w Katowicach jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W ww. opinii podniesiono, iż Wilhelm Szewczyk (1916-1991) to publicysta, pisarz, krytyk literacki, działacz partii komunistycznej w okresie PRL, członek wojewódzkich władz PZPR w Katowicach. Urodził się 5 stycznia 1916 r. w Czuchowie. Zadebiutował literacko na łamach czasopisma „Kuźnica” w 1935 r., związanego z ruchem narodowo-radykalnym, którego był zwolennikiem. Od 1939 r. pracował jako kierownik działu literackiego Rozgłośni Polskiego Radia w Katowicach. 10 października 1940 r. został wcielony do Wehrmachtu i służył w 49. batalionie piechoty 158. dywizji, walcząc na froncie wschodnim, gdzie był ranny, i we Francji. Po proteście przeciw przyznaniu przez władze niemieckie Volkslisty nr III, został prawdopodobnie aresztowany 1942 r. i osadzony w więzieniu w Katowicach, skąd wedle własnych relacji zbiegł w trakcie przepustki i do końca wojny ukrywał się na terenie Generalnego Gubernatorstwa. Po zakończeniu II wojny światowej powrócił do Katowic, gdzie rozpoczął pracę w Wydziale Informacji i Propagandy Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Do jego zadań w tamtym okresie należało między innymi redagowanie propagandowych materiałów. Po dwóch miesiącach został zatrudniony w Rozgłośni Śląskiej Polskiego Radia. Początkowo związał się politycznie z prokomunistycznym Stronnictwem Demokratycznym. Z rekomendacji tego ugrupowania wszedł w skład Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach (formalnie reprezentował w niej Związek Zawodowy Literatów Polskich). W czerwcu 1947 r. wstąpił do komunistycznej PPR. W latach 1945-1950 Wilhelm Szewczyk był redaktorem naczelnym tygodnika „Odra”. W latach 1947-1951 sprawował także funkcję kierownika literackiego Teatru Śląskiego w Katowicach. 22 grudnia 1949 r. został wydalony (tymczasowo) z PZPR w ramach akcji czyszczenia partii z przedwojennej inteligencji i działaczy endeckich. W pierwszej połowie lat 50. Wilhelm Szewczyk był inwigilowany przez UB jako „reakcjonista”, „klerykał”, „nacjonalista” oraz „separatysta śląski”. W listopadzie 1956 r. zapadła ostateczna decyzja o zaniechaniu jego rozpracowania. Aparat bezpieczeństwa uznał bowiem, że był w pełni „lojalny wobec ustroju”. Nie przeszkadzało to w pełnieniu przez niego w latach 1952-1956 funkcji dyrektora Studium Teatralnego w Katowicach. Współpracował też stale z pismem kulturalnym o socrealistycznym profilu – „Śląskiem Literackim”. Następnie był redaktorem naczelnym czasopisma „Przemiany” (1956-1957), należącego do nurtu popaździernikowej „odwilży”, a po jego likwidacji redaktorem działu kultury w organie KW PZPR w Katowicach – „Trybunie Robotniczej”

(1957–1961). Wreszcie jako redaktor naczelny kierował dwutygodnikiem kulturalnym „Poglądy” (1962–1983), zajmującym proreżimowe stanowisko w kwestiach polityczno-kulturalnych. Od 28 marca 1960 r. ponownie został działaczem PZPR. Od 5 marca 1971 r. był członkiem Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach, a w latach 1980–1981 członkiem Egzekutywy KW PZPR w Katowicach. Z ramienia PZPR zasiadał także w sumie przez ponad dwadzieścia lat w Sejmie PRL: w latach 1957-1965 oraz 1969-1985 (II, III, V, VI, VII i VIII kadencja). W wyborach czerwcowych 1989 r. bezskutecznie startował do Senatu jako kandydat formalnie niezależny, w rzeczywistości popierany przez PZPR.

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy Placu Wilhelma Szewczyka, jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Wojewoda Śląski pismem z dnia 22 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.214.2017 zwrócił się do Prezydenta Miasta Katowice z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. placu, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy, jednakże nie złożono żadnej propozycji.

W tej sytuacji Wojewoda Śląski postanawia o zmianie nazwy Placu Wilhelma Szewczyka położonego na terenie Miasta Katowice na nazwę "**Marii i Lecha Kaczyńskich**".

Lech Kaczyński był działaczem opozycji w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W latach 1992–1995 pełnił funkcję Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, a w latach 2000–2001 ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego w rządzie Jerzego Buzka. Był prezydentem Warszawy w latach 2002–2005. Lech Kaczyński był współzałożycielem partii Prawo i Sprawiedliwość i jej pierwszym prezesem, senatorem I kadencji oraz posłem na Sejm I i IV kadencji. Był doktorem habilitowanym nauk prawnych, profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i Uniwersytetu Gdańskiego, specjalistą w zakresie prawa pracy. Lech Kaczyński w dniu 23 października 2005 roku wygrał wybory prezydenckie. Urząd objął 23 grudnia 2005 roku, składając przysięgę przed Zgromadzeniem Narodowym. Prezydent Lech Kaczyński zginął wraz ze swoją małżonką Marią 10 kwietnia 2010 roku w katastrofie rządowego samolotu TU-154 pod Smoleńskiem, w drodze na uroczystości 70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej. W dniu 18 kwietnia 2010 roku Para Prezydencka spoczęła w podziemiach Katedry na Wawelu w Krakowie.

Nie ulega wątpliwości, że ww. postacie są godne upamiętnienia poprzez nadanie nazwy placu.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy Placu Wilhelma Szewczyka położonego na terenie Miasta Katowice na nazwę "**Marii i Lecha Kaczyńskich**" należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia.

Wojewoda Śląski

Jarosław Wieczorek

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Katowice
- 2) a/a